

Posudek vedoucího diplomové práce

Bc. Lenka Makovská: Rozumí neslyšící žáci učebním textům?

Lenka Makovská si pro svou práci vybrala téma velmi aktuální. Zároveň neobyčejně obšírné a složité. Ačkoli je práce značně obsáhlá a rozsáhlá (přes 150 stran vlastního textu členěného do šesti hlavních kapitol + 10 příloh v celkovém rozsahu přes 50 stran), díky přehledné a logické struktuře textu a vysoké technické úrovni jeho zpracování, seznamu obrázků, seznamu grafů a seznamu tabulek se v ní čtenář většinou dobře orientuje.

Diplomantka se do hloubky věnuje zejména dvěma oblastem: (1) měření různých parametrů učebnic a textů v nich obsažených a (2) porozumění učebnímu textu. Obě témata sice už v minulosti v oboru Čeština v komunikaci neslyšících předmětem studentských prací byla (učebnice: Okrouhlíková, 2002; čtenářská gramotnost a porozumění učebnímu textu: Poláková, 2000, Červinková, 2001 aj.), avšak kol. Makovská je zpracovává nově, v nových souvislostech a v opoře o jiné (nebo aktualizované) naše a zahraničí zdroje.

Celá práce je jedinečná. Nelze se zmínit o všem, co by stálo za pozornost. Proto jen stručně:

- Diplomantka přináší exaktní porovnání dvou tematicky blízkých učebních textů: jednoho z učebnice pro žáky hlavního vzdělávacího proudu a druhého z učebnice určené žákům se sluchovým postižením. Na jeho základě otevírá vskutku ožehavou otázku: Má smysl vytvářet speciální učebnice pro žáky se sluchovým postižením? Pokud ano, jak by měly vypadat? Pokud ne, jaké postupy volit, aby práce s učebnicemi pro žáky hlavního vzdělávacího proudu byla přínosná a efektivní i pro žáky ve školách pro sluchově postižené?
- Diplomantka v opoře o skutečně bohaté a aktuální zdroje (např. výsledky testování PIRLS 2011 byly zveřejněny jen před několika týdny) vytvořila svůj vlastní způsob testování čtenářské gramotnosti. Je třeba ocenit systematické a dlouhodobé úsilí, díky kterému se jí nakonec podařilo získat relativně reprezentativní vzorek žáků se sluchovým postižením (43 žáků z 3. – 10. ročníků čtyř ZŠ pro sluchově postižené). Součástí výzkumu navíc byly dvě pilotáže a porovnání výsledků s kontrolním vzorkem 196 žáků odpovídajících ročníků ZŠ hlavního vzdělávacího proudu.
- Testovací schéma bylo promyšlené a účelné, ale celkem složité. Diplomantka se proto různými způsoby snažila průběh testování co možná urychlit a usnadnit. Za tím účelem vytvořila několik testovacích balíčků, a to zároveň v podobě písemné a elektronické (v off-line variantě na DVD a v on-line variantě na www). To od ní vyžadovalo osvojení velkého množství technických dovedností, ke kterým se musela dobrat většinou intenzivním samostudiem.
- Jakkoli by mělo být samozřejmostí, že odborné práce neobsahují samoučelné informace nebo dokonce celé kapitoly, ne vždy tomu tak je. Práce kol. Makovské tomuto kritériu plně vyhovuje: všechny části textu jsou spolu provázány, práce tvoří jeden kompaktní celek.
- V neposlední řadě bych chtěla ocenit mimořádnou diplomantčinu aktivitu, samostatnost a kreativitu.

Každá práce má rezervy. Nejinak je tomu u předložené diplomové práce. Opět vybírám jen některé:

- Vysokou obsahovou kvalitu práce zbytečně snižují překlepy, typografické prohřešky, chybějící nebo nadbytečná slova, občasné pravopisné a gramatické chyby a formulační neobratnosti. V práci se taktéž objevuje několik faktických nepřesností (např. ročník x třída) a jeden mylný údaj

(pozn. č. 86). Ne vždy jsou správně uvedeny všechny použité zdroje. Pečlivější závěrečná redakce textu by jistě byla práci ku prospěchu.

- Diplomantka se snažila o velmi podrobné analýzy zkoumaných jevů. Zejména v kapitolách *5.4 Obsahová analýza-obsahová adekvátnost dle RVP ZV* a *6.2 Výsledky testování porozumění učebnímu textu* je text ne vždy úplně přehledný a srozumitelný. Doporučuji zvážit podrobnější vertikální členění textu a znovu promyslet koncepci a interpretaci některých grafů.
- Je škoda, že Závěr je z velké části složen z vět překopírovaných z jiných částí textu.
- Diplomantka si v práci (na dvou místech) stanovila několik hypotéz. Avšak souhrn jejich potvrzení nebo vyvrácení v práci chybí. Mohla by diplomantka u obhajoby podat stručný přehled všech hypotéz své práce a následně přítomné seznámit s tím, zda byly potvrzeny/vyvráceny?

Závěr: Diplomová práce Lenky Makovské vysoce převyšuje požadavky na diplomové práce a ráda ji doporučuji k obhajobě. Vybrané části doporučuji zpracovat pro účely publikování v odborných časopisech.

Známka: VÝBORNĚ

V Praze 31. 1. 2013

Andrea Hudáková